

ІНФОРМАЦІЯ

*Адаменко О.М., Міщенко Л.В., Мосюк І.В.,
Стельмах О.Р., Зорін Д.О., Приходько М.М., Радловська К.О.
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

СТАРУНСЬКИЙ ГЕОДИНАМІЧНИЙ ПОЛІГОН – ПАРК ЛЬОДОВИКОВОГО ПЕРІОДУ

В зв'язку з проведенням першості Європи з футболу Євро-2012 та можливими Зимніми Олімпійськими іграми у Карпатах у 2022 р. Івано-Франківщина стає все більш привабливою у спортивно-туристичному, рекреаційно-лікувальному та науково-пізнавальному сенсах. Одним із важливих міжнародних еколого-туристичних центрів може стати геологічна пам'ятка світового значення біля с. Старуні, де на 60 га сконцентровані палеонтологічні знахідки 4^х волохатих носорогів, які існували тут від 42 до 10 тисяч років тому, мамонта, гігантського оленя, іншої фауни, решток тундрової флори епохи четвертинного зледеніння, стоянки древньої людини-кроманьйонця епохи пізнього палеоліту, єдиний у Карпатах грязьовий вулкан, рештки нафтових свердловин і озокеритових копалень. І усе це - на фоні чудової прикарпатської природи, всього в 30 км від обласного центру.

Розроблений проф. О.М. Адаменком за участі доцентів О.Р. Стельмаха і Д.О. Зоріна, сільського голови села Старуні І.В. Мосюка та інших фахівців проект «Парк Льодовикового періоду» (див. № 1 журналу «Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування») включає:

I черга (1-2 роки від початку реалізації проекту)

1. Розташування на площі 60 га макетів фауни і флори льодовикового періоду, нафтових свердловин, озокеритових копалень, геологічних розрізів нафтогазового і озокеритового родовищ та інших об'єктів науково-пізнавального значення для туристів, краєзнавців, науковців, студентів, школярів, населення. Необхідно огородити природоохоронну територію, побудувати службове приміщення, прийняти на роботу 2х науковців-екскурсоводів і сторожа.

2. Побудувати бар-кафе «Волохатий носоріг» у вигляді цієї тварини на повороті дороги на с. Старуня від траси Богородчани-Надвірна перед с. Гвізд. Ця точка швидкого харчування з фірмовим блюдом (наприклад, шаурма по-неандертальськи з м'яса дикого кабана чи інше) повинна давати майбутньому інвесторові дохід уже через 2-3 місяці після її відкриття.

3. Автомобільна дорога (3 км) з твердим покриттям від с. Старуні до Парку Льодовикового періоду.

II черга (2-3 рік від початку реалізації проекту)

4. Мотель «Палеолітр» біля повороту дороги на с. Старуня від траси. Почне давати дохід інвесторові через півроку після відкриття.

5. Котеджі для сільського зеленого туризму вздовж кордонів природоохоронної території. Буде місцеве населення с. Старуня за рахунок кредитів інвестора.

6. Автостоянка біля в'їзду в Парк Льодовикового періоду з боку с. Старуні та мотель - ресторан «Хобот мамонта». Буде місцеве населення за рахунок кредитів інвестора.

III черга (3-5 роки після початку реалізації проекту)

7. Організація Музею солевидобутку на Прикарпатті та будівництво ресторану «Солянка» біля соляної криниці перед в'їздом у с. Старуня.

8. Будівництво соле-грязьово-озокеритового санаторію «Карпатський вулкан» перед в'їздом у Парк Льодовикового періоду.

9. Будівництво геолого-екологічної науково-моніторингової станції «Старунський геодинамічний полігон».

10. Будівництво мікро ГЕС на р. Великий Лукавець вище за течією від Парку Льодовикового періоду у комплексі з вітровою і сонячною електростанціями для відпрацювання технологій використання різних видів альтернативної енергетики.

11. Будівництво підвісної канатної дороги (2 км) від р. Великий Лукавець на вершину гори на схід від Парку Льодовикового періоду для гірсько-лижного спорту у сніжні зими та літнього туризму (збирання ягід, грибів, відпочинку на природі) у лісовому масиві між сс. Старуня і Гвізд.

12. Створення водосховища в долині потічка – лівого притока р. Великий Лукавець для літнього відпочинку (купання, рибна ловля, водний спорт) та зимової ковзанки.

Загальна вартість створення усього комплексу Парку Льодовикового періоду буде визначена бізнес-планом.

Автори проекту мали зустрічі з кількома можливими українськими і зарубіжними інвесторами, які згодні розпочати офіційні переговори зі створення Парку Льодовикового періоду біля с. Старуні.

Екологи ІФНТУНГ разом з польськими фахівцями Краківської гірничо-металургійної академії та Геологічного інституту Польської Академії наук при підтримці Івано-Франківської ОДА протягом 2004-2009рр. детально вивчили геологічну пам'ятку біля с. Старуні. Її світове значення підтвержене на 2^х міжнародних наукових конференціях у Кракові (2005) та Івано-Франківську (2008), в публікаціях 3 монографій українською, польською та англійською мовами та багатьох статей у наукових виданнях та засобах масової інформації.

Усе це підтверджує важливість створення міжнародного еколого-туристичного центру «Парк Льодовикового періоду» біля с. Старуні Богородчанського району.

*Адаменко Я.О., Мандрик О.М.,
Архипова Л.М., Зоріна Н.О.
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

ГАЛИЦЬКИЙ ПРОТИПАВОДКОВИЙ ПОЛІГОН

Після повені 23-27 липня 2008 р. у 6 областях Західного регіону України вже 2 серпня О.М. Адаменко разом з О.М.Мандриком запропонували ректорові ІФНТУНГ Є І. Крижанівському включити до наукового обґрунтування причин і прогнозів катастрофічних повеней розробки технічних засобів зниження впливу повеней на довкілля та безпеку життєдіяльності населення. Пропозиції були схвалені і 6 серпня відбулась поїздка ректорату в долину Дністра, де найбільш постраждали від повені ряд населених пунктів Галицького району. Разом з керівництвом Галицької райдержадміністрації (Г.М. Івасишин) було прийнято рішення створити Галицький інженерно-екологічний протипаводковий науково-навчально-виробничий полігон (рис. 1, 2) з центром у с. Маріямпіль. Кафедра екології запропонувала можливість прогнозу та заходи з запобігання та зменшення наслідків катастрофічних повеней (табл. 1) і програму наукового супроводження протипаводкових заходів у долині Дністра (табл. 2).

Ці пропозиції були в жовтні 2008 р. конкретизовані, подані від ректорату ІФНТУНГ в Івано-Франківську обласну державну адміністрацію, обговорені на виїзній колегії Міністерства охорони навколишнього природного середовища України у м. Івано-Франківську, на нараді в обласному управлінні водного господарства і меліорації, передані в Державний Комітет України з водного господарства і меліорації і увійшли до Державної цільової програми захисту басейнів рік Дністра, Прута і Серета, яка була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України 27 грудня 2008 р. № 1151.

На жаль, науково-дослідні роботи цієї програми на території Івано-Франківської області ні у 2009, ні у 2010 роках не фінансувались. Але не дивлячись на це, ІФНТУНГ розпочав дослідження на Галицькому протипаводковому полігоні. Протягом цих двох років науковці отримали від ДВНЦ «Природа» космічні знімки, опрацювали опубліковану літературу, виступили з доповідями на науково-практичних конференціях з проблем прогнозу повеней та глобальних змін клімату у мм. Києві, Яремчі, Кам'янець-Подільському, Ужгороді, Шацьку, опублікували ряд статей.

Ректорат ІФНТУНГ доклав відповідних зусиль, обласна та районна влади передали університетові двохповерховий корпус у с. Маріямполь, де зараз відбувається ремонт з метою організації лабораторій для науково-виробничих досліджень на полігоні та бази практики для студентів екологів.